

► **Aleksandra Jeż** – absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa. Ukończyła licencjat na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz uzupełniające studia magisterskie na kierunku politologia. Przez cały okres studiów czynnie brała udział w życiu Uniwersytetu, zarówno przez czynne uczestnictwo w wielu konferencjach naukowych, jak i organizowanie studenckich wydarzeń na Wydziale. Obszar jej zainteresowań to sytuacja we współczesnych mediach oraz świecie polityki.

Studium politologiczne nad informacją i jej kontekstami społeczno-kulturowymi

Recenzja książki „Informacja i konteksty społeczno-kulturowe. Studium politologiczne” pod redakcją dr Dominiki Narożnej, Poznań: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2015.

Aleksandra Jeż

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

aleksandra.jez.aj@gmail.com

Informacje współcześnie otaczają ludzi częściej niż w poprzednich latach: świat mediów codziennie walczy o pozyskanie w jak najszybszym czasie najświeższych newsów, co w efekcie może prowadzić do chaosu informacyjnego. Zjawiska związane z tworzeniem i rozpowszechnianiem informacji od lat stanowią więc przedmiot badań medioznawców. W zajmującym się tym nurcie badawczym mieszczą się także analizy, które zebrane i zaprezentowane zostały w publikacji *Informacja i konteksty społeczno-kulturowe. Studium politologiczne* pod redakcją dr Dominiki Narożnej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jak pisze redaktorka tomu, celem autorów poszczególnych rozdziałów było ukazanie odbiorcy wielu ujęć kwestii informacji, tak by możliwe było zrozumienie, jak wykorzystuje się je w związku z realizacją założonych działań jednostki czy grupy w rozmaitych kontekstach. Publikacja składa się z dwunastu artykułów.

”

Jeż, A. (2018),
Studium politologiczne nad
informacją i jej kontekstami
społeczno-kulturowymi.
Com.press, 2 (1), s. 76-81.
www.compress.edu.pl

Pierwszy z nich, autorstwa Grzegorza Bonusiaka z Uniwersytetu Rzeszowskiego, poświęcony został prezentacji w gazetach brytyjskich (*Telegraph* i *The Guardian*) konfliktu dotyczącego systemu politycznego wyspy Sark. Omówieniu zawartości prasy towarzyszy opis systemu politycznego, kultury miejsca oraz samego problemu i procesu demokratyzacji tamtych terenów. Artykuł jest interesującą próbą analizy zachowań mediów i stosowanych przez nie środków w sytuacji konfliktu.

Drugi artykuł, autorstwa Artura Trudzika z Uniwersytetu Szczecińskiego, nosi tytuł *Dziennikarstwo i media muzyczne (rock) – kształcenie kadr i monitoring rynku*. Na początku autor zaznacza, że jego opracowanie ma zasygnalizować istniejące problemy oraz zapełniać lukę w literaturze dotyczącej tej tematyki. W tym celu A. Trudzik opisuje dzieje dziennikarstwa muzycznego: prasy, radia i telewizji muzycznej. Ukazuje także obecną kondycję tej gałęzi mediów. Z uwagi na wielość zawartych w niewielkim objętościowo tekście wątków czytelnik odczuwać może niedosyt pogłębionej charakterystyki i analizy. Niemniej, sam autor w streszczeniu tekstu podkreśla, że jest to zabieg celowy – proponuje jedynie syntezę i wprowadzenie do szerszej dyskusji. Warty zauważenia jest fakt, że autor stworzył podstawę dla dalszych badań.

Z kolei reprezentantka Uniwersytetu Wrocławskiego, Justyna Arendarska, zamieściła w zbiorze artykuł *Komunikacja strategiczna – nowy wymiar międzynarodowej komunikacji politycznej*. Autorka podejmuje temat innowacyjny, jeżeli chodzi o obszar ponadnarodowej komunikacji politycznej. Zwraca uwagę fakt, że J. Arendarska nie przytacza wyłącznie pojęć, ale przedstawia również kilka koncepcji autorów zajmujących się tą problematyką, zachęcając tym samym odbiorcę do refleksji o charakterze teoretycznym. W dalszej części czytelnik może uzupełnić wiedzę teoretyczną wiedzą praktyczną. Następuje odwołanie do faktów (sytuacja USA po ataku na World Trade Centre), na przykładzie których można przedstawić i potwierdzić teorię dotyczącą komunikacji strategicznej oraz uzasadnić potrzebę jej stosowania.

W artykule *Wymiana informacji z organami ścigania państw członkowskich UE* Bogumiła Pawlaczyk z PWSZ im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu przeanalizowała przepływ informacji w sytuacji, gdy bezpieczeństwo międzynarodowe jest zagrożone. Tekst wymienia podstawy prawne opisywanego zjawiska (wspólnotowe, krajowe) oraz ukazuje procedury przekazywania informacji przez międzynarodowe organy ścigania.

Agnieszka Tułodziecka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza tworzyła natomiast studium czołówek filmowych, posługując się wybranymi przykładami. W tekście opisano kilka definicji czołówki. Autorka przedstawia również ich historię oraz podział. Udało się jej nie tylko uporządkować wiedzę o tym typie przekazów, ale także ukazać jego znaczenie jako narzędzia przekazywania informacji o filmie odbiorcom.

Kolejna reprezentantka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Justyna Zadarko, podejmuje problematykę wpływu „potteromanii” na popkulturę. Autorka w tekście opisuje dwa odmienne pojęcia kultury popularnej i tworzy jedno wspólne na potrzeby artykułu. Prezentuje również badania obrazujące ogromne zainteresowanie powieścią o Harrym Potterze. Szczególnie interesującą częścią pracy jest tabelaryczne zestawienie cech osobowości poszczególnych bohaterów książki oraz wyników badania ukazujących, z jakimi postaciami utożsamiają się czytelnicy. Na kolejnych stronach autorka opisuje swoje refleksje na temat rzeczywistości, świata oraz miejsc występujących w powieści, a następnie odnosi je do współczesności.

Anna Zasuń z Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie podejmuje problematykę współczesnej kobiecości, ukazując ją w świetle psychologii analitycznej. Autorka wyjaśnia pojęcia związane z tematem, tj. współczesność i kobiecość. Pochyliła się nad strukturą kobiecej psychiki, społeczno-kulturowymi rolami płci oraz nierównościami wynikających z różnicy płci. W swoim artykule A. Zasuń opiera się głównie na teorii stworzonej przez Carla Gustawa Junga.

Joanna Szymoniczek z warszawskiego PAN-u zamieszcza w zbiorze tekst *Niepamięć i pamięć o miejscach pamięci: niemieckie cmentarze wojenne w Polsce w latach 1945-2006*. W artykule przedstawione zostają wydarzenia historyczne i choć w tekście wyczuwalne jest duże zaangażowanie autorki w temat, potrafi ona zaprezentować wybrane fakty w sposób obiektywny.

Do wątków historycznych nawiązuje również artykuł Magdaleny Rekść z Uniwersytetu Łódzkiego: *Nostalgia za komunizmem w XXI wieku*. W tekście omówione zostaje pojęcie nostalgii w różnych ujęciach, przy czym jego analiza zostaje połączona z podjętym przez M. Rekść tematem związanym z systemem komunistycznym. Problematyka ustroju, funkcjonującego niegdyś w Polsce, współcześnie okazuje się dość popularna – autorka zamieszcza dane, które przemawiają za tym twierdzeniem. Dodatkowo w artykule zostają przedstawione i przeanalizowane elementy systemu, za którymi ludzie tęsknią.

Na koniec warto zwrócić szczególną uwagę na trzy teksty. Pierwszym z nich jest artykuł autorstwa Wojciecha Furmana z Uniwersytetu Rzeszowskiego *Dziennikarze w sytuacji konfliktu wokół zmian w służbie zdrowia z początkiem 2012 roku*. Autor wyjaśnia pojęcie hegemonii w perspektywie konfliktu i opisuje trzy różne formy dziennikarstwa: model dziennikarstwa precyzyjnego, dziennikarza jako rzecznika czy moderatora konfliktu oraz dziennikarza jako rzecznika jednej ze stron lub bezskutecznego moderatora konfliktu. Wartością artykułu jest zestawienie wprowadzenia teoretycznego z wieloma przykładami oraz prezentacją wyników własnych badań autora.

Kolejnym artykułem jest tekst *(UAM) jako marka kultury*, autorstwa Dominiki Narożnej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Autorka zwraca uwagę, że obecne polskie szkoły wyższe powinny budować swój wizerunek właśnie w oparciu o markę. Następnie wspomina o strukturze, organizacji, obecnej sytuacji uniwersytetu i o tym, co uczelnia może zaoferować. Ukazane zostało również stanowisko władz, które podkreśla ją, że UAM to pewnego rodzaju przedsiębiorstwo. W kolejnych podrozdziałach D. Narożna uzasadnia postawioną tezę o roli UAM w kulturze (wymienia organizowane wydarzenia oraz inne potwierdzające ją czynniki i elementy; omawia logo placówki). Warte zauważenia jest to, że autorka określa funkcjonowanie strony internetowej jako czynnik istotnie wpływający na ogląd danej marki. Ukazuje, jak UAM efektywnie realizuje swoje cele, prowadząc witrynę. Pisz również o innych nowoczesnych kanałach przekazywania informacji, takich jak Youtube, Facebook etc., co uświadamia czytelnikowi znaczenie mediów społecznościowych w budowaniu marki i osiąganiu sukcesu danego podmiotu. Na końcu artykułu autorka zamieszcza badania przeprowadzone przez Biuro Prasowe UAM „UAM jako marka kultury a media”. Co ciekawe, wyniki pokazują, że właśnie w Internecie najczęściej pojawiały się informacje o kulturotwórczej roli uniwersytetu. Badania te dają wgląd w to, jak była postrzegana kulturotwórcza rola UAM.

Artykuł napisany przez Roberta Grochowskiego z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, *Mass media jako enklawy ukrytych przekazów*, dotyczy zabiegów stosowanych przez media, które mogą prowadzić do manipulacji odbiorcą. Jest to artykuł przekrojowy, dostarczający wiedzy zarówno o elementach komunikowania masowego (słowo, obraz, dźwięk), jak i typach mediów (wizualne, audialne i audiowizualne). W centrum uwagi znajdują się metody, za pomocą których wpływa się na odbiorcę: propaganda, zjawiska związane z kształtowaniem ludzkiej świadomości, agenda

setting, spirala milczenia, efekt trzeciej osoby, perswazja ukryta, fakty medialne, przemilczanie niewygodnych informacji, nagłaśnianie informacji niesprawdzonych, świadome insynuacje, utrwalacze, odpowiednie tytuły oraz leady, metoda odwracania uwagi, pozornych autorytetów, amnezja historyczna, posługiwanie się lękiem, agresją, seksem, symulowanie obiektywności i neutralności, mieszanie postulatów politycznych z obiektywizowaną rzeczywistością, schlebienie, fragmentacja informacji oraz techniki powiązane z samą informacją.

Publikację można zarekomendować tym, którzy interesują się informacją i komunikowaniem. Ukazuje ona, jak zmieniła się i w jakiej postaci występuje współcześnie informacja oraz jaki wpływ ma ona na rzeczywistość. Dużą wartością tej lektury jest to, że w każdym artykule zaprezentowane zostały teoretyczne podstawy podejmowanego zagadnienia, dzięki czemu czytelnik, który nie ma pogłębionej wiedzy na dany temat, może zrozumieć analizowane zagadnienia. Książka godna jest polecenia również amatorom, ponieważ podejmowana tematyka dotyczy każdego z nas.

